

מבוא האוצר.

„אנא, לא הכימאה אנא, ולא חוזאה אנא.
„ולא יחידאה אנא, אלא נמרנא וסדרנא אנא.“
(עלמר רנכ״י, פסחים ק״ה ע״ב).

נבואתי באה! הדברים אשר דברתי באזניכם, קוראים נכבדים, במבוא האוצר לשנה שניה כמו ונהיו; „אוצר הספרות“ שנה שניה הכללי מצא חן בעיני הקוראים וגם בעיני המבקרים, עבודתי עבודת מוציא לאור שפרה עליהם, כלם חרצו משפטם כי הספר הזה הנה מוב ראוי מחוצה ומטיב דעת בקרבו פנימה, כי לא עמלתי לריק ולא ילדתי לבהלה; ידעתי גם אנכי ידעתי כי קשה להוציא ידי כל הדעות כי כל אדם אך אדם הוא, ואי אפשר שיוציא מתחת ידו דבר מתקן לבשרי, דבר שהכל יאמרו עליו „קדוש וברוך“, וכאשר נבאתי מראש כן היה: „מה שזה מהלל יחלל השני, ואת אשר ירומם השני תחת לשונו ישפילנה הראשון עד לעפר“, אמרתי לפני שנה! וכזאת ראיתי במשפטי החכמים על עבודתי: המבקר במכיע הצפירה (י. ש. סוקס) יתרעם על משפטו של ה' ר״א ברודס במאמרו „התבונה והרגש“ ויהלל עד מאד את מאמרו של ריינעס „רוח הזמן“; והמבקר במכ״ע „המליץ“ (יהלל) יסכים עם הראשון ויבקר את דברי השני; סופר אחד מצא „דברים של מה בכך“ במאמרו של דובזעוויטץ והשני יורה לו על דבריו אלה. — ואנכי מה? אנכי הנני עומד מכחוצי, ואומר יתבררו ויתלבנו הדברים, עלי להביא דברים נכוחים בעצמם, דברים אשר „שׁוים בקרבם וערכם בעצמם“, מאין פנות אל שטתו ודעתו, אינני „לא חכם ולא חזקה“ אינני יחיד לאמר קבלו דעתי, — אנכי הנני רק מוציא לאור וסדרן“ אקרא גם אנכי כאשר אמר לפנים ר' נחמן בר יצחק. מוב לי כי הוצאתי לאור דברים אשר יש לבקרה, ואשר אינם דברים במלים, דברים פחותים; מוב לי כי הוצאתי לאור מאמרים מגדולי הסופרים אשר רב כח בעמם ללחום מלחמותיהם, וכלום להתנצלותי הם צריכים, יבואו בעלי הכרמים ויצדיקו את גפניהם!

גם בעבודתי נמצאו עוררים אך מעטים מאד: זה יתרעם על אחת ההערות אשר כשנגה יצאה מפי עמי, והשני יתפלא מדוע קבלתי מאמר פלוני אשר לפי דעתו, איננו שווה לבוא אל האוצר; והנני מצדיק עלי את הדין כי גם אנכי (אף כי הנני מוציא לאור) אדם אנכי, וכל אדם עלול לשגיאה ואשרי מי ששגיאותיו מעמיות.

ובכן אביש בשמחת נפש על השנה העברה, לכבי יגל בקרבי כי באתי עד הלום להיות לעזר לבני עמי, להביא להם מנחה ספרותית, מנחה כלולה בכל ענפי התורה והחכמה, המליצה והשר, דברי הימים ובקרת; המכתבים הרבים אשר קבלתי הורוני לדעת כי טובה עבודתי, וכי דבר בעתו הוא „האוצר“ הזה, וכי גם השמחה אשר אחזתי בה להיות לסף לכל הסופרים, לכל הדעות ולכל מבקש אמת, טובה היא, מוצאת חן בעיני החכמים הסופרים והקוראים; „האוצר“ הזה הוא „בית ועד לחכמים“ וכל אחד יחיה בו דעו, אמרתי במבוא לשנה שניה וכן אמר גם הפעם.

והנה בשוכי מן העבר אל העתיד מן ה„אוצר“ שנה השניה, אשר משפמו כבר יצא, אל ה„אוצר“ לשנה השלישית אשר אנישנו היום לפני קהל הקוראים והמבקרים גם יחד, לא נפל לבי עלי, בירעי עד מאד כי הוספתי והגדלתי אותו שכללתי אף רביתיו, והנהו כליל בהדרו, שמרתי גם הפעם את דרכי, גם הפעם באו חכמים גדולים נודעים לשם לעזרת הספרות בהאוצר. בכל חלק וחלק, בכל פרק ופרק ובכל סעיף וסעיף תמצאו דברים נכוחים יוצאים מפי גדולי סופרינו, פה יושבים סופרים ומתוכחים בשאלות הזמן, יחפשו חפש מחופש ויוציאו פנינים מים תולדותינו, ואחרים יסלסלו בדברי תורה ומחקר; אלה יוציאו רוח בקרת עזה, ואלה ישירו שירים נעימים באזנינו; זה יביא לנו מילי דבריחותא וכדחי רבנן, והשני ימשיל משלי-עם; אלה ואלה יואילו להרחיב את הדעת בעם, להגדיל את הספרות ולהביא ברכה אל תוך ה„אוצר“ למען אשר יהיה שווה לכל נפש.

הקוראים ימצאו בו חפץ, ואנכי על משמרתי אעמודה לכלל יפיו בדפוס, כי יהי גם כליל בהדרו חוצה, גם על התמונות שמת עין וכל אשר לאל ידי לעשות עשיתי.

ובזה הנני יוצא מאת פניכם בתפלה קצרה: שערי ה„אוצר“ לא יסגרו וכל הבא אל תוכו יבקר.

המו"ל ש. א. ג.